

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації
(для тих, хто не вивчав мову в середній школі)

Спеціальність “Музичне мистецтво”

Київ – 2005

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних
закладів культури і мистецтв

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації
(для тих, хто не вивчав мову в середній школі)

Спеціальність “Музичне мистецтво”

2005

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–II рівнів акредитації (для тих, хто не вивчав мову в середній школі), – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 64 с.

Укладач: **Т. П. Неловко** – викладач Київського державного коледжу естрадного та циркового мистецтв

Рецензенти: **Л. Ф. Кальченко** – викладач Чернігівського музичного училища ім. Л. М. Ревуцького
Л. І. Грушко – викладач Ніжинського училища культури і мистецтв ім. М. К. Заньковецької

Відповідальний за випуск: **Т. Ф. Стронько**

Редактор: **Є. Д. Колесник**

Підписано до друку 02.12.05 р. Гарнітура Times
Формат 60×84_{1/16}. Папір офсетний. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 4. Наклад 150 прим.

Видавництво «Нова Книга» м. Вінниця, вул. Стеценка, 46/85
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №103 від 30.06.2000 р.
Тел. (0432)52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
E-mail: newbook1@vinnitsa.com
www.novaknyha.com.ua

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2005

Пояснювальна записка

Робоча програма з дисципліни “Англійська мова” розрахована на студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації естрадно-циркових та музичних спеціальностей на основі базової і повної загальної середньої освіти.

Ця робоча програма укладена з врахуванням вимог державного стандарту (програми) нормативної дисципліни “Англійська мова”, розробленого Міністерством освіти і науки України, і рекомендована для впровадження в практику викладання даної навчальної дисципліни у вищих закладах освіти.

З набуттям Україною статусу незалежної держави, розширенням зв’язків з зарубіжними країнами в усіх галузях іноземна мова займає чільне місце в загальноосвітній підготовці майбутнього спеціаліста.

Як відомо, англійська мова є універсальною мовою на нашій планеті. У найближчому майбутньому її роль буде ще значнішою, коли людство буде вирішувати важливі проблеми війни та миру, екології, демографії, соціальні, моральні аспекти життя та ін. Це може покращити взаємопорозуміння між людьми і значно поліпшити життя людей на нашій планеті.

Програма складена для вивчення англійської мови студентами вищих навчальних закладів культури і мистецтв України I–II рівнів акредитації з усіх спеціальностей, для тих, хто не вивчав її у школі, з врахуванням специфіки підготовки фахівців з мистецького напрямку.

У вищих навчальних закладах культури і мистецтв України I–II рівнів акредитації студенти по можливості вивчають ту іноземну мову, яку вони вивчали у школі.

Кількість студентів у групі 6–8 чоловік/

Основна форма навчання – пара.

Кількість годин на вивчення предмету може змінюватись у різних навчальних закладах залежно від навчального плану.

Навчальний процес доцільно розпочати зі вступного корективного курсу (20–40 годин). Це дасть змогу визначити рівень володіння студентів мовою, повторити лексику, що вивчалась у середній школі, досягти автоматизації найбільш уживаних граматичних форм (таких як дієслово “бути”, “мати”, множини і відмінювання іменників, кон-

струкцій типу “there is/are, прийменників, займенників, тощо). Цей курс включає також відпрацювання фонетичних навичок, повторення найбільш часто вживаних правил читання, інтонування речень.

На цьому ж етапі передбачається знайомство з фаховою термінологією робота з якою буде проводитися впродовж усього курсу. Оскільки головна мета навчання визначена як навчання спілкуванню, а спілкування, як правило, не є монотемним, навчальний процес не поділяється на загальний і спеціальний етапи. Робота з спеціальною фаховою лексикою і фаховими текстами проводиться впродовж усього курсу і входить складовою частиною у вивчення тем, запропонованих для навчання усного мовлення, письма, читання, в тому числі і позааудиторного.

У вищих навчальних закладах культури і мистецтв України I–II рівнів акредитації по закінченні вивчення кожної теми проводяться тестові перевірки. У кінці I, III, V семестрів студенти здають залік, а у кінці IV, VI, VII семестрів – диференційований залік. У кінці IV курсу – екзамен.

Основна форма проведення занять – практичні заняття. Для творчого нестандартного осмислення вивченого матеріалу після кожної теми подаються теми студентських доповідей і рефератів.

З деяких тем робочої програми передбачено самостійне вивчення студентами окремих питань.

До робочої програми додається перелік понять, знання яких обов’язкове для кожного студента, а також список літератури з курсу “Англійська мова”.

Критерієм оцінки роботи студента є не стільки обсяг матеріалу, що залишився в пам’яті, скільки вміння його аналізувати, узагальнювати, активно використовувати в позанавчальній ситуації, самостійній роботі.

Робоча програма розрахована на 297 годин. У ній подано орієнтовний тематичний план з розподілом навчального часу на вивчення окремих розділів і тем за курсами і семестрами навчання. Викладачу, за погодженням з відповідною цикловою (предметною) комісією, надається право змінювати до 20 % кількості у межах навчального плану.

Зміст робочої програми обговорено на засіданні викладачів циклової комісії загальноосвітніх дисциплін Київського державного коледжу естрадного та циркового мистецтв.

Методичні рекомендації

У процесі навчання англійської мови на перший план виходить практична мета – навчання спілкуванню.

Студенти вищих навчальних закладів культури і мистецтв України I–II рівнів акредитації повинні навчитися спілкуватися на побутовому рівні і вести нескладні бесіди на фахові теми.

Для підвищення ефективності процесу навчання доцільно приділити більше уваги засвоєнню не окремих слів і виразів, як це було раніше, а засвоєнню фразових одиниць, готових до вживання з незначними змінами або підстановками, розмовних формул, мовних кліше.

Робота з текстами, що розповідають про історію, географію, культуру, умови життя в країнах, мова яких вивчається, розширює кругозір студентів. Навчальний матеріал повинен бути пов’язаний з предметами, що вивчаються в даному навчальному закладі: історією образотворчого мистецтва, історією, музичним вихованням, історією театру (цирку, естради), зарубіжною літературою, із спеціальностями, якими оволодівають студенти.

Оволодіння азами мовного етикету вчить культурі спілкування.

Позааудиторна робота є невід’ємною частиною навчального процесу. Вона спрямована на вдосконалення мовленнєвих умінь, розширення лексичного запасу, особливо його рецептивної (пасивної) частини, виховання самостійності.

Урок іноземної мови є комплексним, тобто лексичні, фонетичні і граматичні вправи взаємопов’язані і підпорядковані головній меті – навчання спілкуватися іноземною мовою. Послідовність роботи над мовним матеріалом дуже важлива і йде від аудіювання до говоріння, від говоріння до читання, від читання до письма.

Дотримання цієї послідовності дозволить уникнути багатьох помилок у мовленні, поліпшити вимову, інтонування фраз, краще запам’ятати мовний матеріал, розвивати навички аудіювання, що є надзвичайно важливим для усного мовлення.

Діалогічне мовлення, починаючи з мікродіалогів на початковому етапі опрацювання матеріалу, повинне бути вмотивованим, базуватися на чіткому комунікативному завданні, якоммога більше наближеному до

реальних ситуацій. Потрібно широко впроваджувати рольові ігри, що спонукають студентів до творчості. З метою автоматизації мовленнєвих навичок рекомендується використовувати один і той же граматичний і лексичний матеріал у різноманітних ситуаціях, щоб відділити його в уяві студентів від конкретної навчальної ситуації, навчити їх творчо використовувати вивчене в нестандартних ситуаціях.

Все це стосується також монологічного мовлення.

Для тих студентів, які не вивчали англійську мову у середній школі, дуже важливо оволодіти вправами і методичними прийомами для вивчення аспектів мови.

Вивчення мови і інтонації. Формування фонетичних навичок припускає перебудову звичної артикуляції на основі встановлення схожості і різниці у вимові звуків рідною та іноземною мовою, формування фонематичного слуху, а також оволодіння технікою вимови іншомовних звуків у слові, словосполученні, реченні і в мовному потоці в процесі як говоріння, так і читання.

Оволодіння іншомовною інтонацією припускає формування аудитивних навичок сприймання інтонаційного малюнку і його адекватного відтворення у процесі говоріння і читання.

Вправи на артикуляційну гімнастику

1. Широко відкрийте рота і тримайте нижню щелепу нерухомою. Поперемінно впирайте кінчик язика в альвеоли верхніх і нижніх зубів. Губи вільні, не напружені.
2. Впирайте кінчик язика поперемінно, з витримкою, у внутрішню поверхню правої і лівої щоки.
3. Зробіть обидві вправи. На чотири рахунки язик впирається в альвеоли верхніх і нижніх зубів, потім в обидві щоки.
4. Різко висуньте язик вперед, вниз і відтягніть його назад, не закриваючи рота і слідкуючи за тим, щоб язик при висуванні вперед був не широко розпластаний, а зібраний у вузьку довгу стрічку. Виконуйте вправи на чотири рахунки.
5. Відкрийте рота. Максимально опустіть щелепу.
6. Відкрийте і закрийте рота, прикриваючи при цьому верхньою губою верхні зуби таким чином, щоб краї губи злегка загибалися всередину.

7. Підтягніть верхню і нижню губу до ясен, оголюючи зуби, але не ясна.
8. Максимально відведіть куточки губів назад.
9. Максимально витягніть губи вперед.
10. Швидко змініть положення губів.
11. Підіжміть губи, потім розслабте їх.
12. Зробіть розминку, стискаючи губи зубами.
13. Висуньте губи вперед, зміцніть і розслабте лабілізацію.
14. Відкрийте рота і закрийте його, щільно стискаючи губи.
15. Притисніть нижню губу її зовнішнім краєм до верхніх зубів.
16. Максимально висуньте язик вперед, потім відтягніть його назад до кореня.
17. Доторкніться кінчиком язика до верхнього і нижнього краю альвеол.
18. Загніть кінчик язика донизу.
19. Зробіть впадину посередині язика.
20. Зробіть коло язиком по внутрішній окружності зубів при опущеній щелепі.
21. Максимально відведіть все тіло язика від нижніх зубів.
22. Промовляйте голосні і приголосні звуки, звуки мови, що вивчається, розуміючи артикуляційний уклад (за допомогою тактильних, рухомих, слухових і зорових аналізаторів) і відчуваючи м'язову напругу мовленнєвого апарату.
23. Доторкніться задньою частиною язика до опущеної піднебінної занавіски; посильте і послабте звук при закритті ротової порожнини (помукайте).
24. Зімкніть спинку язика з м'яким піднебінням і вимовте звук спочатку окремо, а потім у сполученні з голосними і приголосними.
25. Зробіть короткий видих і промовте звуки [p], [t], [k] (вправи на придих).

Навчання лексиці. Формування лексичного навичку передбачає оволодіння правилами, що вивчають співвідношення конкретної лексичної одиниці (ЛО) з іншими лексиками в тематичній і семантичній групах, з синонімами і антонімами, чітким визначенням значення ЛО, співвідношенням цього значення з подібними чи контрастними значеннями порівнювальних лексем, оволодінням правилами конкрет-

ного словотворення і сполучення, а також оволодіння в зв'язку з цим правилом вибору і вживання ЛО в тексті висловлювання, в його граматичній і стилістичній структурі, змістовному сприйманні в тексті. Всі компоненти лексичного навичку повинні враховуватися як при введенні (семантизації) лексичних одиниць, так і при формуванні відповідного навичку в процесі роботи зі словником, з текстом, лексичними вправами, при активізації лексики в іноземній мові.

Формування граматичних мовних навичок продуктивної мови

Формування мовних граматичних навичок необхідно проводити поетапно з врахуванням умов функціонування граматичних структур у мові. Доцільно виділити три основних етапи формування граматичних навичок у продуктивній мові: ознайомлення і первинне закріплення; тренаж; пристосування.

Необхідно розкрити значення, формоутворення і вживання граматичної структури, забезпечити контроль її розуміння студентами та первинне закріплення.

Ознайомлення з новим граматичним матеріалом для продуктивного засвоєння частіше всього здійснюється в навчально-мовних ситуаціях, поданих усно або при читанні, під керівництвом викладача або самостійно (просунутий етап у ВНЗ). З цією метою використовуються імітаційні, підставні, трансформаційні вправи. В окрему групу виділяються вправи ігрового характеру.

Для тих студентів, які не вивчали англійську мову в середній школі, дуже важливо оволодіти вправами і методичними прийомами для вивчення аспектів мови.

Вивчення вимови і інтонації. Формування фонетичних навичок припускає перебудову звичайних на основі встановлення схожості і різниці у вимові звуків рідною та іноземною мовою, формування фонетичного слуху, а також оволодіння технікою вимови іншомовних звуків у слові, словосполученні, реченні і в мовному потоці, в процесі як говоріння, так і читання.

Оволодіння іншомовною інтонацією припускає формування аудитивних навичок сприймання інтонаційного малюнку і його адекватне відтворення у процесі говоріння і читання.

Домашні завдання. Поруч із вправами з підручника доцільно давати творчі завдання (наприклад, скласти рекламне оголошення, розробити туристичний маршрут, інструкції, подати інформацію для абітурієнтів, що бажають вступити до даного навчального закладу, стосовно спеціальностей, розкладу занять, умов навчання тощо).

Письмо виступає як засіб навчання, але його роль у запам'ятовуванні лексики і правильному використанні граматичного матеріалу дуже важлива.

Лексичний і граматичний матеріал курсу поділяється на продуктивний, яким студенти володіють активно, і рецептивний, який студенти розпізнають при читанні та аудіюванні.

До рецептивного граматичного матеріалу відносяться явища і структури, що не часто вживаються в усному мовленні.

Лексичний словниковий запас (активний і пасивний) збагачується за рахунок інтернаціоналізмів, похідних від знайомих слів, конверсії.

Важливим засобом збагачення словника є розвиток мовної догадки, врахування такої особливості пам'яті, як відбірковість, і колективної пам'яті. Із запропонованих декількох синонімічних засобів кожен запам'ятає той, що найбільш йому імпонує, а застосування студентським колективом різних синонімічних засобів сприяє кращому засвоєнню матеріалу, створює в колективі атмосферу доброзичливості і взаємодопомоги.

Навчання аудіюванню. Студенти повинні розуміти на слух мову партнера по навчанню, мову викладача, який має близький до природного темп, текст у звукозапису, що має незначну кількість незнайомих слів, що не перешкоджають розумінню тексту в цілому.

Навчання аудіюванню потребує систематичної копійчої роботи. На підготовчому етапі доцільно використовувати вправи на мимовільне запам'ятовування, далі – відповіді на питання про почуте, останній етап – переказ або виклад почутого. Тривалість текстів для аудіювання 3–4 хвилини.

Навчання говорінню включає оволодіння основними нормами мовного етикету, засвоєння фразових одиниць, які можна вживати з незначними змінами і підстановками у різноманітних комунікативних ситуаціях, мовних кліше, автоматизацією їх вживання за рахунок багаторазового використання у різноманітних комунікативних вправах.

Діалогічне мовлення. Студенти мають відповідно до запропонованої ситуації почати і закінчити розмову, аргументувати свою позицію, дотримуватись мовного етикету, вживати загальноприйняті розмовні формули. Поширені висловлювання чергуються у діалозі з короткими, при потребі емоційно забарвленими спонукальними репліками, наближеними до реального мовного узусу. Об'єм висловлювання кожного співрозмовника – 7–8 реплік.

Види діалогів в залежності від змісту і мети мовлення:

- одержання певної інформації;
- інтерв'ю;
- анкетування;
- обмін думками або враженнями;
- запрошення;
- прохання або побажання;
- порада або пропозиція;
- висловлення подяки чи жалю;
- ввічлива відмова або заперечення і т. ін.

При цьому студенти повинні творчо використовувати вивчений матеріал, правильно оформлювати своє мовлення граматично.

Монологічне мовлення повинно бути логічним, послідовним, з використанням різноманітних мовних засобів і граматично правильно оформлене.

При навчанні підготовленому монологічному мовленню основний наголос робиться не на переказі, а на оцінці подій, фактів, характерів, аргументації своєї пропозиції, висловлюванні власної думки з даного приводу.

Можуть бути використані такі форми:

- повідомлення;
- інформація;
- об'ява;
- реклама та ін.

Непідготовлене монологічне мовлення є наступним етапом у роботі над монологічним мовленням. Його мета – навчити висловити думку, дати оцінку почутому і прочитаному, аргументувати свою позицію. Об'єм монологічного мовлення не менш як 10–12 фраз, різноманітних за використанням лексичних засобів і граматично правильних.

Навчання читанню передбачає два аспекти: технічний – навчання читати правильно, виразно, з дотриманням орфоепічних норм, у темпі, близькому до читання рідною мовою. Навчання техніці читання включає систему фонетичних і інтонаційних підготовчих вправ і аудіювання еталонного читання з голосу викладача або в запису; смисловий – навчання розуміти різні за жанром тексти: навчальні адаптовані художні і суспільно-політичні та нескладні оригінальні фахові тексти.

Студенти повинні оволодіти такими видами читання, як вивчаюче (з повним розумінням тексту і елементами аналізу) та ознайомлювальне (з розумінням основного змісту).

Об'єм тексту до 1300 друкованих знаків за академічну годину.

Матеріал – книги для читання англійською мовою, нескладні фахові тексти, газетний матеріал. Важливо звернути увагу на сучасну методику викладання дисципліни “Англійська мова”. Необхідно враховувати специфіку, рівень базових знань і здібності окремих індивідів в студентських групах, тому своє заняття викладач повинен будувати різноманітно, відкидати стандартні ознаки в його структурі і методиці, “розмивати” межі між його елементами.

Студент частіше проявляє себе в процесі вивчення нового матеріалу, бесіди, дискусії, а не під час стандартного опитування. Успішним є те начало, яке створює атмосферу зацікавленої небайдужості до матеріалу.

Теми, що виносяться на самостійне вивчення студентами:

1. Перший тип умовних речень в англійській мові.
2. Другий та третій тип умовних речень в англійській мові.
3. Підсилююча конструкція it is... who (that).
4. Опис людей. Describing people.

Тематика для навчання усному мовленню

1. Сім'я. Про себе, членів сім'ї та родинні зв'язки, заняття, професії, фахову діяльність, інтереси, дозвілля, житло, риси характеру, свята.
2. Навчальний заклад. Предмети, що вивчаються, умови навчання, розклад занять і розпорядок дня, спеціальності, якими оволодівають студенти, традиції навчального закладу, дозвілля, видатні фахівці в даній галузі.

3. Україна. Географія, клімат, історія і традиції, свята, економіка, культура і мистецтво та видатні діячі у цих галузях. Цирк, естрада. Рідне місто, село. Столиця України – Київ. Засоби комунікації. Національні герої. Зв'язки з іншими країнами.
4. Країна, мова якої вивчається. Географічне положення, державний устрій, адміністративний поділ, політика, економіка, наука, культура, мистецтво. Видатні діячі науки та культури. Національні свята, традиції. Національні герої.

Позааудиторне читання

Мета позааудиторного читання – розширення словникового запасу, розвиток навичок ознайомлювального і вивчаючого читання, навичок самостійної роботи з фаховими текстами, користування словниками і довідковою літературою.

Приблизний об'єм позааудиторного читання:

- художня адаптована (або нескладна оригінальна) література: 20–25 тис. друкованих знаків;
- соціально-економічна література – 10 тис. друкованих знаків;
- спеціальна фахова література – 20 тис. друкованих знаків.

Викладач визначає місце позааудиторного читання в навчальному процесі, його об'єм і вид роботи з текстами.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Рівні навчальних досягнень	П И С Ь М О				
	За 5-ти балюю	3	2	1	4
I. Початковий	2-	1	1	1	Студент вміє писати вивчені слова.
	2	2	2	2	Студент вміє писати вивчені словосполучення.
	2+	3	3	3	Студент вміє писати прості непоширені речення.
II. Середній	3-	4	4	4	Студент вміє написати листівку за зразком.
	3	5	5	5	Студент вміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми.

	3+	6	Студент вміє написати короткий особистого листа за зразком.
III. Достатній	4-	7	Студент вміє написати коротке повідомлення на вивчену тему, використовуючи опори.
	4	8	Студент вміє, без використання опор, написати повідомлення за вивченою темою, скласти план переказу тексту, зробити нотатки.
	4+	9	Студент вміє написати повідомлення на запропоновану тему, обґрунтовуючи власні думки, заповнити анкету.
IV. Високий	5-	10	Студент вміє написати повідомлення або скласти доповідь, висловлюючи власне ставлення до проблеми, написати особистого листа.
	5	11	Студент вміє передати свої міркування з широкого кола питань, використовуючи різноманітні мовні засоби, написати резюме та скласти ділового листа за зразком.
	5+	12	Студент вміє написати анотацію та повідомлення, реферат, оголошення, заповнити анкету, скласти план.
Г О В О Р І Н Н Я			
I. Початковий	2-	1	Студент знає вивчені найбільш поширені слова, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні.
	2	2	Студент використовує прості непоширені речення з опорою на зразок.

	2+	3	Студент знає вивчені найбільш поширені словосполучення, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні.
II. Середній	3-	4	Студент використовує у мовленні прості речення і з опорами робить короткі повідомлення; у його мовленні мають місце помилки.
	3	5	Студент вміє робити короткі повідомлення з вивченої теми за опорами, вживаючи прості речення, ставить запитання і відповідає на них з опорою на зразок; у його мовленні мають місце помилки.
	3+	6	Студент висловлюється за опорами у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, малюнка, вміє починати і закінчувати розмову, погоджуватись або не погоджуватись; у його мовленні мають місце помилки.
III. Достатній	4-	7	Студент вміє зв'язно висловлюватись відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити питання та відповідати на них, у його мовленні мають місце помилки, які не заважають спілкуванню.
	4	8	Студент вміє логічно висловлюватись у межах вивчених тем, відповідно до навчальної ситуації, а також, у зв'язку із змістом прочитаного, почутого або побаченого, висловлюючи власне ставлення до предмета мовлення, вміє підтримувати бесіду, вживаючи короткі релішки; у його мовленні мають місце помилки, які не заважають спілкуванню.

	4+	9	Студент вміє логічно висловлюватись у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, вживаючи розгорнуті репліки; у його мовленні мають місце помилки, які не заважають спілкуванню.
IV. Високий	5-	10	Студент вміє без підготовки висловлюватись і вести бесіду у межах вивчених тем, у його мовленні можуть мати місце незначні помилки.
	5	11	Студент вміє без підготовки висловлюватись і вести бесіду у межах вивчених тем, аргументуючи власне ставлення до предмета спілкування; у його мовленні можуть мати місце незначні помилки.
	5	12	Студент вміє вільно висловлюватись та вести бесіду відповідно до ситуації, без особливих зусиль, гнучко та ефективно користуючись мовними засобами.
Ч И Т А Н Н Я			
I. Початковий	2-	1	Студент розпізнає та читає окремі слова.
	2	2	Студент розпізнає та читає окремі словосполучення.
	2+	3	Студент читає та розвміє окремі прості непоширені речення.
II. Середній	3-	4	Студент вміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту короткі прості тексти, побудовані на вивченому матеріалі.

	3	5	Студент вміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту короткі тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись.
	3+	6	Студент вміє читати з повним розумінням короткі тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись.
III. Достатній	4-	7	Студент вміє читати з повним розумінням короткі тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись або відшукати у словнику, знаходити потрібну інформацію у текстах інформативного характеру.
	4	8	Студент читає з повним розумінням тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, знаходить і аналізує потрібну інформацію.
	4+	9	Студент читає з повним розумінням адаптовані тексти, знаходить потрібну інформацію, аналізує її та робить відповідні висновки.
IV. Високий	5-	10	Студент читає з повним розумінням адаптовані тексти, статті, вміє аналізувати і робити висновки, порівнює отриману інформацію з власним досвідом.
	5	11	Студент читає з розумінням основного змісту нескладні неадаптовані тексти, статті, доповіді, аналізує їх, використовує словник.
	5+	12	Студент читає нескладні неадаптовані тексти, статті, доповіді, у разі необхідності використовує словник, аналізує їх і робить власні висновки.

АУДІЮВАННЯ			
I. Початковий	2-	1	Студент розпізнає на слух вивчені найбільш поширені слова у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	2	2	Студент розпізнає на слух вивчені найбільш поширені словосполучення у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	2+	3	Студент розпізнає на слух прості непоширені речення і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
II. Середній	3-	4	Студент розпізнає на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, подані у нормальному темпі.
	3	5	Студент розвміє основний зміст поданих у нормальному темпі, невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.
	3+	6	Студент розвміє основний зміст, поданих у нормальному темпі, невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись.
III. Достатній	4-	7	Студент розвміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись.

	4	8	Студент розвміє основний зміст стандартного автентичного мовлення у межах вивчених тем, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись.
	4+	9	Студент розвміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також "схоплює" основний зміст чітких повідомлень та оголошень.
IV. Високий	5-	10	Студент розвміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також "схоплює" основний зміст чітких повідомлень та оголошень.
	5	11	Студент розвміє тривале мовлення, а також основний зміст радіо- і телепередач.
	5+	12	Студент без особливих зусиль розвміє тривале мовлення та основний зміст радіо- і телепередач та фільмів.

**Орієнтовний тематичний план
(для тих, хто не вивчав англійську мову в середній школі)**

Назва розділу, теми	Кількість годин		
	Усього:	Із них:	
		Прак.	Сам. вив
1	2	3	4
I курс, I семестр			
Тема 1. Англійський алфавіт. <i>Alphabet</i>	2	2	–
Тема 2. Англійські голосні звуки. Прислів'я	2	2	–
Тема 3. Англійські приголосні. Віршик	2	2	–
Тема 4. Чотири типи складів в англійській мові. Читання літери "A" в I та II типах складів	2	2	–
Тема 5. Читання літери "E" в I та II типах складів	2	2	–
Тема 6. Нова лексика. Читання літери "I" в I та II типах складів	2	2	–
Тема 7. Читання літери "U" в I та II типах складів. Прислів'я	2	2	–
Тема 8. Читання літери "Y" в I–IV типах складів. Вірш	2	2	–
Тема 9. Третій тип складу. Особові займенники. Вірш	2	2	–
Тема 10. Четвертий тип складу. Дієслово "to have" – "мати" в Present Indefinite Tense	2	2	–

Тема 11. Дієслово "to be" – "бути" в Present Indefinite Tense. Питальна та заперечна форми	2	2	–
Тема 12. Читання голосних у I–IV типах складів. Приказка	2	2	–
Тема 13. Нова лексика. Пори року. Сполучення <i>ch, sh</i>	2	2	–
Тема 14. Вираз "This is a...". Питальна та заперечна форма. Робота з малюнками	2	2	–
Тема 15. Читання сполучень <i>igh [ai]</i> та <i>gh</i> . Прислів'я	2	2	–
Тема 16. Варіанти читання приголосної <i>s [s], [k]</i> та сполучення <i>th [θ]</i>	2	2	–
Тема 17. Звукове значення англійських сполучень <i>ture [tʃə] sure [ʒə], sure [ʃə]</i>			
Усього:	34	34	–
Залік			
I курс, II семестр			
Тема 18. Нова лексика. Назва днів тижня. Віршик	2	2	–
Тема 19. Три звукових значення англійської літери "X"	2	2	–
Тема 20. Читання сполучення <i>oi [oi], oi [ɔ:]</i> . Вірш	2	2	–

Тема 21. Дієслово "to be" – "бути" в Past Indefinite Tense. Питальна та заперечна форми	2	2	–
Тема 22. Об'єктний відмінок особових займенників. "What color are you?" (Гра парами, групами)	2	2	–
Тема 23. Дієслово "to be" – "бути" в Future Indefinite Tense. Питальна та заперечна форми	2	2	–
Тема 24. Подвійне читання літери G [dʒ] [g]; сполучення ind [aɪnd]	2	2	–
Тема 25. Сполучення ow [ou], ow [au]. Вірш, прислів'я	2	2	–
Тема 26. Нова лексика. Сполучення oi [ɔɪ], літера o [ɒ]	2	2	–
Тема 27. Читання літери w в сполученнях wh [w], who [hu:]. Формальні та неформальні привітання	2	2	–
Тема 28. Подвійні читання сполучення oo [u:], [u]. Вірш	2	2	–
Тема 29. Читання сполучень ea [i:], ea [e]	2	2	–
Тема 30. Сполучення wr [r], kn [n]. Прислів'я	2	2	–
Тема 31. Читання сполучень oa [ou], ee [i:]. Віршик	2	2	–
Тема 32. Вживання сполучень ew [ju:]. Нова лексика	2	2	–
Тема 33. Назва місяців року. Читання слів з сполученням rh [ʃ]	2	2	–

Тема 34. "Mute Letters" – німі літери, котрі не читаються	2	2	–
Тема 35. Фонетична таблиця звуків англійської мови	2	2	–
Тема 36. Звукове значення англійських сполучень "ci, si, ti +голосна"	2	2	–
Тема 37. Вправи на читання англійських слів на всі приведені правила	2	2	–
Тема 38. Відмінювання дієслів "to be" та "to have"	2	2	–
Усього:	42	42	–
Екзамен			
II курс, III семестр			
Тема 39. Розповідь про літо та канікули	2	2	–
Тема 40. Дієслова "to be" та "to have" в Present Indefinite Tense	2	2	–
Тема 41. Нова лексика. Правила бесіди. Conversation rules	2	2	–
Тема 42. Іменник. Множина іменників	2	2	–
Тема 43. Два відмінки іменників. Прислів'я	2	2	–
Тема 44. Артикль означений та неозначений	2	2	–
Тема 45. Прийменники місця та напрямку	2	2	–
Тема 46. Нова лексика. Прийменники часу. Прислів'я	2	2	–

Тема 47. Структура речення. Наказовий спосіб	2	2	–
Тема 48. Числівник (The Numeral)	2	2	–
Тема 49. Кількісні числівники	2	2	–
Тема 50. Порядкові числівники	2	2	–
Тема 51. Хронологічні дати, їх читання	2	2	–
Тема 52. Грошові одиниці Великобританії та США	2	2	–
Тема 53. Shopping. Знайомство з універмагом	2	2	–
Тема 54. Відділи універмагу. Як купувати	2	2	–
Усього:	32	32	–
Залік			
II курс, IV семестр			
Тема 55. Нова лексика. Present Indefinite Tense. Теперішній неозначений час	2	2	–
Тема 56. Питальна та заперечна форми дієслова в Present Indefinite Tense	2	2	–
Тема 57. Past Indefinite Tense. Минулий неозначений час	2	2	–
Тема 58. Питальна та заперечна форми дієслова в Past Indefinite Tense	2	2	–
Тема 59. Future Indefinite Tense. Майбутній неозначений час	2	2	–
Тема 60. Питальна та заперечна форми дієслова в Future Indefinite Tense	2	2	–
Тема 61. Чотири головні форми дієслова	2	2	–

Тема 62. Нова лексика. Вірш "The sun is shining"	2	2	–
Тема 63. Розмова про погоду. Вірш "The Weather"	2	2	–
Тема 64. Об'єктний відмінок особових займенників	2	2	–
Тема 65. Присвійні займенники, прилягаюча та абсолютна форми	2	2	–
Тема 66. Розповідь про себе та сім'ю. Present Continuous Tense	2	2	–
Тема 67. Зворот there is/there are. Граматична інверсія	2	2	–
Тема 68. Суфікси іменників -er/-or, -ist. Приказки. Past Continuous Tense	2	2	–
Тема 69. Префікси re-, in-. Театральна афіша	2	2	–
Тема 70. Модальні дієслова can, may та їх замітники		2	–
Тема 71. Модальні дієслова must, should та їх замітники	2	2	–
Тема 72. Позитивна рецензія до кінофільму	2	2	–
Тема 73. Театральна термінологія. Future Continuous Tense	2	2	–
Тема 74. Негативна рецензія до кінофільму	2	2	–
Тема 75. Навчальний заклад. Умови навчання. Розклад занять	2	2	–
Усього:	42	42	–
Диференційований залік			

III курс, V семестр			
Тема 76. Бесіда про літо та канікули	2	2	–
Тема 77. Заняття, професії, фахова діяльність	2	2	–
Тема 78. Префікси <i>pre-, post-</i> . Суфікси <i>-tion/sion, -ment</i>	2	2	–
Тема 79. Прийменники місця і часу. <i>Віри</i>	2	2	–
Тема 80. Конверсія: <i>lift – to lift, water – to water</i>	2	2	–
Тема 81. Словоскладання: <i>bedroom, bathroom</i>	2	2	–
Тема 82. Сім'я, про себе. Родинні зв'язки	2	2	–
Тема 83. Кількісні та порядкові числівники	2	2	–
Тема 84. Прийменники напрямку. Питальні займенники	2	2	–
Тема 85. Відмінювання дієслів "to be" та "to have"	2	2	–
Тема 86. Еквіваленти модальних дієслів	2	2	–
Тема 87. Зворотні та підсилювальні займенники	2	2	–
Тема 88. Нова лексика. Вказівні займенники	2	2	–
Тема 89. Циркова програма	2	2	–
Тема 90. <i>Present Continuous Tense</i> . Теперішній тривалий час	2	2	–
Тема 91. <i>Past Continuous Tense</i> . Минулий тривалий час	2	2	–

Усього:	32	32	–
Залік			
III курс, VI семестр			
Тема 92. <i>Future Continuous Tense</i> . Майбутній тривалий час	2	2	–
Тема 93. Всесвітній фестиваль цирку	2	2	–
Тема 94. Нова лексика. Видатні учасники циркового фестивалю	2	2	–
Тема 95. <i>Present Perfect Tense</i> . Теперішній перфектний час	2	2	–
Тема 96. <i>Stratford-on-Avon</i> – місце народження англійського драматурга У. Шекспіра	2	2	–
Тема 97. <i>Past Perfect Tense</i> . Минулий перфектний час	2	2	–
Тема 98. Великобританія. Географічне положення	2	2	–
Тема 99. <i>Future Perfect Tense</i> . Майбутній перфектний час	2	2	–
Тема 100. Великобританія. Кліматичні умови	2	2	–
Тема 101. Пасивний стан. <i>Present Indefinite Passive</i>	2	2	–
Тема 102. Політичний устрій Великобританії	2	2	–
Тема 103. Пасивний стан у минулому неозначеному часі. <i>Past Indefinite Passive</i>	2	2	–
Тема 104. Адміністративний поділ Великобританії	2	2	–

Тема 105. Пасивний стан у майбутньому неозначеному часі. <i>Future Indefinite Passive</i>	2	2	–
Тема 106. Із історії Великобританії	2	2	–
Тема 107. Великобританія – високорозвинута капіталістична країна	2	2	–
Тема 108. Лондон – столиця Великобританії	2	2	–
Тема 109. Театри Лондона	2	2	–
Тема 110. Історичні пам'ятки Лондона	2	2	–
Тема 111. Культура і мистецтво Великобританії	2	2	–
Тема 112. Традиції Великобританії	2	2	–
Усього:	42	42	–
Диференційований залік			
IV курс, VII семестр			
Тема 113. Бесіда про літні подорожі	2	2	–
Тема 114. Мистецтво – моя мрія	2	2	–
Тема 115. <i>Future in the Past</i> . Майбутнє в минулому	2	2	–
Тема 116. <i>Sequence of Tenses</i> . Узгодження часів	2	2	–
Тема 117. Пряма та непряма мова	2	2	–
Тема 118. Непрямий наказ або прохання	2	2	–
Тема 119. Діалоги: ви в новому місті, як і що запитати в аптеці	2	2	–
Тема 120. Непряме питання	2	2	–

Тема 121. Проведення ділової гри: прес-конференція з відомим випускником КДКЕЦМ	2	2	–
Тема 122. Альтернативне та розділове питання	2	2	–
Тема 123. Складносурядні речення. <i>The Compound Sentences</i>	2	2	–
Тема 124. Тренувальні вправи на тему: відправлення листівок	2	2	–
Тема 125. Складання кросвордів з лексикою про мистецтво	2	2	–
Тема 126. Складнопідрядні речення. <i>The Complex Sentences</i>	2	2	–
Тема 127. Діалоги: сні та сновидіння	2	2	–
Тема 128. Нова лексика. Підготовка до співрозмови при влаштуванні на роботу	2	2	–
Усього:	32	32	–
Диференційований залік			
IV курс, VIII семестр			
Тема 129. Діалоги: "Buying a present". Купівля подарунків	2	2	–
Тема 130. Робота над текстом "Etiquette". Найважливіші принципи етикету	2	2	–
Тема 131. Суб'єктна інфінітивна конструкція. <i>The subjective infinitive construction</i>	2	2	–
Тема 132. <i>Role-play</i> . Гарні навички, ввічливість. <i>Politeness</i>	2	2	–
Тема 133. Робота над текстом "The circus is coming" – цирк приїздить	2	2	–

Зміст тем програми

Тема 134. Складання діалогів до теми "The circus is coming"	2	2	–
Тема 135. Об'єктна інфінітивна конструкція. The objective infinitive construction.	2	2	–
Тема 136. Моя улюблена музика. My favorite music	2	2	
Тема 137. Підготовка реферату "Мій номер". Використання професійної лексики	2	2	–
Тема 138. Ділове мовлення. Making a complaint. Робота над скаргою	2	2	–
Тема 139. Герундій. The Gerund	2	2	–
Тема 140. Робота над лексикою: українська національна кухня. The food we like to eat. Borshch	2	2	–
Тема 141. Role-play. Apologies. Як просити пробачення в різних ситуаціях	2	2	–
Тема 142. Діалоги про телебачення: аргументи "за" та "проти"	2	2	–
Тема 143. Робота над текстом "The Guinness Book of Records"	2	2	–
Тема 144. Об'яви, покажчики побутового характеру	2	2	–
Тема 145. Повторення вивченого матеріалу	2	2	–
Тема 146. Підсилююча конструкція it is...who (that)	2	–	2
Тема 147. Опис людей. Describing people			
Усього:	38	34	4
Разом:	297	290	7
Екзамен			

I курс, I семестр

Тема 1. Англійський алфавіт. Alphabet

Alphabet має 26 літер. Друковані і письмові літери та їх вимова.

Тема 2. Англійські голосні звуки. Прислів'я

П'ять голосних літер, а літера у може передавати і голосний і приголосний звуки. Голосні: A a, E e, I i, O o, U u, Y y.

Тема 3. Англійські приголосні. Віршик

Із 26 літер 20 позначають приголосні літери, але 24 приголосних звуки (consonants), вимова яких, за деякими винятками, схожа на українські звуки. Вірш на вибір викладача.

Тема 4. Чотири типи складів в англійській мові. Читання літери "А" в I та II типах складів

I-й тип складу: склад або слово закінчуються на голосну; II-й тип складу: склад або слово закінчується приголосною; III-й тип складу: голосна + r; IV-й тип складу: голосна + ge.

Тема 5. Читання літери "Е" в I та II типах складів

"E" в I типі складу читається [e]: leg, bell, left, desk. "E" в II типі складу читається [i:] she [ʃi:], mete [mi:t], be [bi:].

Тема 6. Нова лексика. Читання літери "І" в I та II типах складів

"I" в I типі складу читається [i] mill, did, nick, tip, dig. "I" в II типі складу читається [ai]: bike [baik], pine [pain], dine [dain].

Тема 7. Читання літери "У" в I та II типах складів. Прислів'я

"U" в I типі складу читається [ʌ]: dust [dʌst], mud [mʌd], drum [drʌm], bud [bʌd]. "U" в II типі складу читається [ju:]: tube, tune, duke, fume. Прислів'я на вибір викладача.

Тема 8. Читання літери “Y” в I–IV типах складів. Вірш.

“Y” в I типі складу читається [i]: myth, system; “Y” в II типі складу читається [ai]: by, fly, try, tyre; “Y” в III типі складу читається [a:]: Byrd, murtle; “Y” в IV типі складу читається [aiə]: tyre [taiə] lyre [laiə], gure [dʒaiə]. Вірш за вибором викладача.

Тема 9. Третій тип складу. Особові займенники. Вірш

Третій тип складу: голосна + літера г. Голосні у III типі складу читаються:

A+r = [a:] bar, dark, hard; e+r = [ə:] her, verb, serve;

O+r = [ɔ:] port, form; i+r = [ɜ:] girl, thirty, dirt;

U+r = [ʊə] turn, purse, church;

Особові займенники: I, you, he, she, it, we, you, they. Вірш.

Тема 10. Четвертий тип складу. Дієслово “to have” – “мати” в Present Indefinite Tense

Четвертий тип складу: голосна + ге. Голосні у IV типі складу читаються:

A+r = [ə] dare, mare, rare; e+r = [iə] here, mere;

O+r = [ɔ:] ore, more, tore; i+r = [air] tire, wire, fire;

U+r = [juə] cure, pure, lure;

Дієслово to have в Present Indefinite Tense: I, you, we, they – have; he, she, it – has.

Тема 11. Дієслово “to be” “бути” в Present Indefinite Tense.

Питальна та заперечна форми

Дієслово “to be” “бути” в Present Indefinite Tense: I am; you are; he (she, it) is; we are, they are. Питальна форма: Am I? Are you? Is he (she, it)? Are we? Заперечна форма: I am not, he (she, it) is not, you, we, they are not.

Тема 12. Читання голосних у I–IV типах складів. Приказка

Читання літери O в I типі = [ɔ] box, off, long, sock; у II типі – O = [əu] hope, those, rode, vote.

Тема 13. Нова лексика. Пори року. Сполучення ch, sh.

Пори року: winter, spring, summer, autumn. Сполучення ch [tʃ] в усіх позиціях: chair, cheer; ch [k] в словах грецького походження; ch [ʃ] – виняток: machine; ch [dʒ] – виняток: sandwich, Greenwich; sh [ʃ] – в усіх випадках: she, shelf, English.

Тема 14. Вираз “This is a...”. Питальна та заперечна форма. Робота з малюнками.

This is a book, this is a table/питальна форма Is this...? Заперечна форма: this is not... Діалоги з малюнками для запитання та відповіді, що на малюнку.

Тема 15. Читання сполучень igh [ai] та gh. Прислів'я

Читання сполучення igh [ai] в усіх випадках: sigh, tigh; night; gh не вимовляється у сполученнях: igh, ough, augh, eight. Прислів'я на вибір викладача.

Тема 16. Варіанти читання приголосної с [s],[k] та сполучення th [θ]

Читання приголосної с [s],[k].

С [s] перед і, е, у: pencil, nice, place; виняток special.

С [k] у кінці слова: picnic (clean, cat, cot, cut – перед а, о, и);

Th [θ] – на початку, в кінці слова та перед приголосним: think, three, tenth, tooth; th [θ] – в займенниках, прийменниках, сполучниках, в інших словах між голосними, в артиклі the: they, that, thus, than, mother, father.

Тема 17. Звукове значення англійських сполучень ture [ʃə], sure

Англійські сполучення ture [-tʃə]: culture [ˈkʌltʃə], picture, lecture, gesture [ˈdʒestʃə]; sure [ʃʊə]: pressure [ˈpreʃə], tonsure [ˈtɒnʃə], ensure [ɪnˈʃʊə]; sure [ʃə]: exposure [ɪkˈspəʊʒə], measure [ˈmeʒə], pleasure [ˈpleʒə].

Тема 18. Нова лексика. Назва днів тижня. Віршик

Назва днів тижня: Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday. Віршик на вибір викладача.

Тема 19. Три звукових значення англійської літери “X”

Англійська літера “X” має три звукових значення: [sk] – глухе [sk] вимовляється як у слові “бокс”: six, mix, fix, text; [gz] – коли літера “X” знаходиться між двома голосними перед наголошеним складом: examine [ɪgˈzæmɪn] exact [ɪgˈzækt] У словах грецького походження “X” на початку слова вимовляється як [z]: xylophone [ˈzaɪləfəʊn], xenon [ˈzɛnɒn].

Тема 20. Читання сполучення ou [aɪ], an [ɔ:]. Вірш

Читання сполучення au [ɔ:] в усіх випадках: pause, виняток [a:] – aunt [a:nt]; ou [au] на початку та в середині слова: out, house, sound; ou [əu] перед літерою l – soul; ou [u] в деяких словах: group, rouble, you; ou [ə] – у суфіксі – ous – famous. Вірш за вибором викладача.

Тема 21. Дієслово to be – “бути” в Past Indefinite Tense. Питальна та заперечна форми

Дієслово to be – “бути” в Past Indefinite (Simple) Tense має дві форми: was – для однини, were – для множини. I (he, she, it) – was; we, they, you – were. Was I (he, she, it)? Were we (they, you)? I (he, she, it) – was not; we (they, you) – were not.

Тема 22. Об’єктний відмінок особових займенників. “What color are you?” (Гра парами, групами)

Об’єктний відмінок особових займенників відповідає на питання: кого? кому? Me – мене, мені; you – тебе, тобі, вам, вас; him – його, йому; her – її, їй; it – його, її; us – нас, нам; them – їх, їм. Назва кольорів. Як запитати колір.

Тема 23. Дієслово to be – “бути” в Future Indefinite Tense. Питальна та заперечна форми

Дієслово to be – “бути” в Future Indefinite Tense: I (we) shall be; he, she, it, they, you – will be. Питальна форма: Shall I (we) be? Will he (she, it, they, you) be? Заперечна форма I (we) shall not be; he, she, it, they, you – will not be.

Тема 24. Подвійне читання літери G [dʒ], [g]; сполучення ind [aɪnd]

Читання G [dʒ] перед голосними i, e, y: page, stage; винятки: [g] – begin, give, get, girl, together, gift, finger; G [g] – в кінці слова, перед a, o, u чи приголосними: bag, big, go, gold, gun, green.

Тема 25. Сполучення ow [ə u], ow [au]. Вірш, прислів’я

Читання сполучення ow [au] в кінці слова: window, винятки: [au] now, how, cow, allow; ow [əu] перед голосним: flower, ow [au] в середині слова – brown. Вірш, прислів’я за вибором викладача.

Тема 26. Нова лексика. Сполучення ou [ʌ], літера o [ʌ]

Читання сполучення ou [əu] enough, southern, double, trouble, couple, young, country. O [ʌ] – перед m, n, v, th – come, gloves, money, other; o [ə] – у ненаголошеному складі – together, atom; o [ɔ] – у відкритому складі у словах із суфіксами – ity, -ic, -ive: velocity, positive.

Тема 27. Читання літери w в сполученнях wh [w], who [hu:]. Формальні та неформальні привітання

Читання сполучення wh без w, коли наступна літера – o: who, whole [həʊl], whom, whose. Читання сполучення wh без h, коли наступна голосна, але не o: what [wɒt], when [wen], which [wɪtʃ], while [waɪl], why [waɪ], where [weə]. Правила привітання з приятелями, з особами старшого покоління, з офіційними особами.

Тема 28. Подвійні читання сполучення oo [i:], [u]. Вірш

Читання сполучення oo [u:] перед l, m, n, p і в кінці слова, крім k і r: moon, cool, too (виняток wool); oo [u] – перед k, а також перед t, d перед і після приголосного: took, cook, food, good. Вірш за вибором викладача.

Тема 29. Читання сполучень ea [i:], ea [e]

Читання сполучень ea [i:] – у більшості випадків, крім d, t, l, th: teach, east; ea [e] перед d, t, l, th: head, thread, weather, health, а також слова breakfast, heaven, pleasure, weapon, peasant, heavy, meant, dealt, measure (винятки: lead-[i:], read [i:]).

Тема 30. Сполучення wr [r], kn [n]. Прислів'я

Сполучення wr [r], літера w не читається: write [raɪt], wrong [rɒŋ], а також у слові answer ['ɑ:nsə]; kn [n] – k не читається у цьому сполученні на початку слова know [nou], knife [naɪf]. Прислів'я за вибором викладача.

Тема 31. Читання сполучень oa [ou], ee [i:]. Віршик

Читання сполучень oa [ou] – в усіх випадках: road, coat (винятки: oa [ɔ:] broad, abroad; ee [i:] – в усіх випадках: bee, feet, meet. Віршик за вибором викладача.

Тема 32. Вживання сполучень ew [ju:]. Нова лексика

Читання сполучень ew [ju:] в усіх випадках: new, few (винятки: blew [blu:], sew [səʊ]; ew [u:] після літери r: screw, crew. Нова лексика.

Тема 33. Назва місяців року. Читання слів зі сполученням ph [f]

Місяці року: January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December. Сполучення ph [f]: у словах грецького походження: photo, phonetics, physics.

Тема 34. “Mute Letters” – німі літери, котрі не читаються

“Mute Letters” – не вимовляються літери: “b” – у сполученні bt (debt); “b” – у сполученні mb (comb); “g” – у сполученні gn (foreign); “h” – у сполученні wh, якщо наступна літера не є V(when); “k” – у сполученні mn (autumn); “p” – у сполученні ps (psychology); “t” – у сполученні stle (whistle); “u” – у сполученні gu + головний (guess [ges]); “w” – у сполученні wr (write); “w” – у сполученні wh, якщо наступна літера є o (who).

Тема 35. Фонетична таблиця звуків англійської мови

Таблиця вміщує 43 фонетичних зображення звуків англійської мови.

Тема 36. Звукове значення англійських сполучень “ci, si, ti + голосна”

Читання сполучень ci, si, ti [ʃ] + голосна: Asia [ˈeɪzə, ˈeɪʃə], specialist [ˈspeʃ(ə)lɪst], mission [ˈmɪʃ(ə)n]. Якщо перед sion стоїть голосна, то воно читається [ʃsɔ:]: explosion [ɪkˈspləʊz(ə)n], erosion [ɪˈrəʊz(ə)n]

Тема 37. Вправи на читання англійських слів на всі приведені правила

Вправи на читання англійських слів на всі приведені правила, наприклад: gnat [næt], lamp [læmp], bomb [bɒm], limb [lɪm], autumn [ˈɔ:təm], himn [hɪm], write [ˈraɪt], knight [naɪt] та ін.

Тема 38. Відмінювання дієслів “to be” та “to have”

Відмінювання дієслів “to be” та “to have”. Вправи на швидкий переклад речень такого типу: ти будеш актором (музикантом, вчителем, акробатом, жонглером, еквілібристом, танцюристом, співаком) (питальна та заперечна форми), в минулому, майбутньому часі. Гра з малюнками з запитаннями: “Have you a car?”, “No, I have not a car, I have...”.

II курс, III семестр

Тема 39. Розповідь про літо та канікули

Розповідь про літо та канікули: використання правильних прислівників у реченнях з виразами: at the seaside, at the camp, in my native town, at my grandmother's, at my aunt's, abroad, in the sanatorium, in our summer house, in the mountains.

Тема 40. Дієслова “to be” та “to have” в Present Indefinite Tense

Дієслово “to be” в Present Indefinite Tense: I am, you are, he (she, it) is, we (you, they) are. Дієслово “to have” в Present Indefinite Tense: I have, you have, he (she, it) has, we (you, they) have.

Тема 41. Нова лексика. Правила бесіди. Conversation rules

Conversation rules: 1) talk about things that will interest everyone; 2) keep to the topic; 3) don't say anything to hurt the feelings of someone present, be polite; 4) do not begin to talk while someone else is talking. Say "Excuse me" if you must interrupt someone. Then wait for your turn; 5) do not talk too loud.

Тема 42. Іменник. Множина іменників

Іменник: обчислювальні та необчислювальні іменники (котрі не мають множини). Утворення множини додаванням до форми в однині закінчення -s, або -es (після ch, x, sh, ss, o). Винятки: photos, pianos, radios; -f, -fe у множині -f змінюється на -v й додаються закінчення -es: a knife – knives. Винятки: man – men, tooth – teeth....

Тема 43. Два відмінки іменників. Прислів'я

Два відмінки іменників: загальний (the common case), родовий (the possessive case) або присвійний. Присвійний відмінок виражає належність і таким чином відповідає в українській мові родовому відмінку (це значення можна передавати й прийменником of). Присвійний відмінок в однині утворюється додаванням апострофа та букви s (-'s) до форми однини іменника в загальному відмінку та апострофа (-') до форми множини іменника. Прислів'я за вибором викладача.

Однина

Загальний відмінок

My friend
The man
The city

Присвійний відмінок

my friend's books
the man's conclusions
the city's population

Множина

Загальний відмінок

My friends
The men

Присвійний відмінок

my friends' books
the men's conclusions

Тема 44. Артикль означений та неозначений

Вживання неозначеного артикля a, an, який утворився від числівника one (вживається тільки в однині). Вживання означеного артикля, який походить від вказівного займенника that та вживається перед іменниками в однині та множині (I see a bus. Put the book on the table). Різні випадки, коли вживається означений артикль.

Тема 45. Прийменники місця та напрямку

Прийменники місця: in, on, by, at, under та ін.; прийменники руху (напрямку): to, from, into, across.

Тема 46. Нова лексика. Прийменники часу. Прислів'я

Прийменники часу: at (at 4 o'clock), on (on Sunday), in (in time), for (I'll stay here for a week). Прислів'я за вибором викладача.

Тема 47. Структура речення. Наказовий спосіб

Структура речення: П – П – Д – О (підмет, присудок, додаток, обставина). Місце прислівників: slowly, quickly, badly, easily ставляться після перехідного слова: They walked quickly. Якщо дієслово перехідне, то прислівники ставляться після додатка або перед дієсловом: They wrote a letter quickly. They quickly wrote a letter. Прислівники неозначеного часу always, often, never, usually, sometimes та ін. ставляться перед дієсловом: They always come to see us. Проте ці прислівники ставлять після дієслова to be, а також після першого допоміжного дієслова в його складних формах: He is always busy. Прислівники часу today, yesterday, tomorrow можуть стояти або на початку, або в кінці речення: Tomorrow we shall bring you a book.

Тема 48. Числівник (The Numeral)

Числівник виражає кількість або порядок предметів (The Numeral)

Тема 49. Кількісні числівники

Кількісні числівники (cardinal numerals) означають кількість предметів і відповідають на питання how many? (скільки?).

Тема 50. Порядкові числівники

Порядкові числівники (ordinal numerals) означають порядок при лічбі і відповідають на питання which? (котрий?).

Тема 51. Хронологічні дати, їх читання

Хронологічні дати читаються: 21st December 1945 – the twenty-first of December, nineteen forty-five; December 21, 1923:

1. December the twenty-first, nineteen twenty-three;
2. the twenty-first of December, nineteen twenty-three.

Тема 52. Грошові одиниці Великобританії та США

В Англії основна грошова одиниця – фунт (pound), який дорівнює 100 пенсам (від лат. libra – фунт), який ставиться перед числом. Пенс на письмі скорочено p (pence/penny) і ставиться після числа: 1 – one pound; 1 p – one penny; 9.80p – nine pounds and eighty pence. У США основна грошова одиниця – долар, який дорівнює 100 центам. Цент (cent ¢) випускається, якщо перед числом стоїть знак долара: \$83.10 = eighty-three dollars and ten cents. \$1 (або \$1.00) = one dollar.

Тема 53. Shopping. Знайомство з універмагом

Shopping. To go shopping. How much is it? What is the price? What does it cost? Food shop: dairy produce – молочні продукти; fishmonger's (рибний); green grocer's (овочі та фрукти), confectioner's (кондитерський), butcher's (м'ясний), baker's (хлібний), grocery (бакалія), tinned food (консерви), to give the bill (видавати чек), cash desk (каса), cashier (касир), customer (покупець), price (ціна), to get a check (отримати чек), to sell – sold – sold – продавати та ін.

Тема 54. Відділи універмагу. Як купувати

Відділи універмагу (department store): outfitters (верхнього одягу); fancy goods (галантерея); hosiery (панчішний); footwear (взуття); leather wear (шкіряні вироби); stationery materials (канцелярські товари); manufactured goods (промислові товари); utensil (предмети домашнього вжитку); crockery (посуд); cutlery (ножові вироби) та ін.

II курс, IV семестр

Тема 55. Нова лексика. Present Indefinite Tense. Теперішній неозначений час

Present Indefinite (Simple) Tense збігається з формою інфінітива (без частки to) в усіх особах, крім третьої особи однини, яка приймає закінчення -s: I (we, you, they) work, he (she, it) works; виражає дії чи процеси, які відбуваються взагалі чи постійно, або дії, притаманні якійсь особі чи предмету.

Тема 56. Питальна та заперечна форми дієслова в Present Indefinite Tense

Питальна форма дієслова в Present Indefinite Tense утворюється за допомогою додаткових дієслів do (для I, you, we, they) і does (для he, she, it): Do you read books? Does he read books? Заперечна форма утворюється за допомогою дієслова do (does), частки not і форми інфінітива: I (we, you, they) do not read books. He (she, it) does not read books.

Тема 57. Past Indefinite Tense. Минулий неозначений час

Past Indefinite (Simple) Tense правильних дієслів утворюється за допомогою закінчення -ed, яке додається до інфінітива без частки to. Неправильні дієслова утворюють цей час по-різному (див. список неправильних дієслів).

Тема 58. Питальна та заперечна форми дієслова в Past Indefinite Tense

Питальна в Past Indefinite Tense утворюється за допомогою додаткового дієслова did, яке ставиться перед підметом, і смислового дієслова: Did you (I, we they, he, she, it) write? Заперечна форма утворюється за допомогою дієслова did, частки not і форми інфінітива. I (we, they, you, he, she, it) did not write.

Тема 59. Future Indefinite Tense. Майбутній неозначений час

Future Indefinite Tense вживається для вираження дії, яка відбудеться в майбутньому; для цього вживаються такі обставини часу, як tomoг-

row, next week (month, year), in a week (через тиждень) та ін., they will come tomorrow. The Future Indefinite Tense утворюється за допомогою дієслів shall (для I особи однини і множини) і will (для інших осіб).

Тема 60. Питальна та заперечна форми дієслова в Future Indefinite Tense

Питальна форма дієслова в Future Indefinite Tense утворюється за допомогою дієслів shall та will, які ставлять перед підметом: Shall I (we) write? Will they (he, she, it, you) write? Заперечна форма дієслова утворюється за допомогою дієслів shall, will, частки not і першої форми дієслова: I shall not (shan't) write. We (they, you, he, she, it) will not (won't) write.

Тема 61. Чотири головні форми дієслова

Чотири головні форми дієслова: Infinitive – інфінітив; 2) the Past Indefinite (Simple) Tense – минулий неозначений час; The Past Participle = Participle II – дієприкметник минулого часу; The Present Participle = Participle I – дієприкметник теперішнього часу.

Тема 62. Нова лексика. Вірш “The sun is shining”

Вірш “The sun is shining” (Сонце світить); нова лексика: to blow, to shine; to bloom; flower; rain; few; snow, to fall, ground, white та ін.

Тема 63. Розмова про погоду. Вірш “The Weather”

Weather – погода. What is the weather like today? The weather is fine (sunny, wet, warm, frosty, hot, mild, cold) та ін.

Тема 64. Об’єктний відмінок особових займенників

Особові займенники мають два відмінки: називний відмінок (хто? що?): I, we, you, they, he, she, it; та об’єктний відмінок (кого? кому?): me, us, you (тебе, тобі), you (вас, вам), them, him, her, it.

Тема 65. Присвійні займенники, прилягаюча та абсолютна форми

Присвійні займенники мають прилягаючу та абсолютну форми (чий? чия? чий? чия?). Прилягаюча форма: my, our, your, their, his, her,

its. Абсолютна форма: мій, моя, моє, мої – mine; наш, наше, наша, наші – ours; твій, твоя, твоє, твої – yours; ваш, ваша, ваше, ваші – yours; їхній, їхня, їхнє – theirs; його – his; її – hers; її, його (про неживі предмети і тварини) – its.

Тема 66. Розповідь про себе та сім’ю. Present Continuous Tense

Розповідь про себе та сім’ю: your name, surname, age, address, occupation, your parents, sisters, brothers, their professions та ін.

Present Continuous Tense виражає тривалу дію, що відбувається в момент розмови: What are you doing now? Про тривалість дії в теперішньому часі служить наявність таких слів, як now, at the moment або контекст.

Тема 67. Зворот there is/there are. Граматична інверсія

Зворот there is (there are) вказує на знаходження якого-небудь предмета (предметів) або особи (осіб) у певному місці: There is a student in the room. There are students in the room. В кімнаті є студент. В кімнаті знаходяться студенти. Переклад починати з обставини місця.

Тема 68. Суфікси іменників -er/-or, -ist. Приказки. Past Continuous Tense

Суфікси іменників -er/-or (worker, helper) – позначають виконавця дії, суфікс -ist позначає політичний, науковий напрямок, а також професію (physicist). Past Continuous Tense утворюється за допомогою дієслова to be в Past Indefinite (was, were) і дієприкметника теперішнього часу (the Present Participle) смислового дієслова (дієслова з закінченням -ing): We were writing; he was smiling.

Тема 69. Префікси re-, up-. Театральна афіша

Префікс re- має значення зробити щось знову: rebuild, rewrite. Префікс up- має негативне значення: unknown (невідомий). Театральна афіша.

Тема 70. Модальні дієслова can, may та їх замітники

Модальне дієслово can (could – минулий час) – можу: I can skate (я можу (вмію) кататись на ковзанах). Can you skate? I cannot (can't) skate. Його замітник: shall/will + be able to (I shall be able to skate). Модальне

дієслово *may* (*might* – минулий час) виражає дозвіл, припущення: *May I come in? It may rain soon* (незабаром може піде дощ). Замінник: *shall/will + be allowed to*.

Тема 71. Модальні дієслова *must, should* та їх замітники

Модальне дієслово *must* (повинен, повинні): *You must go there*. (Ви повинні піти туди). *Must you go there? You mustn't go there*. Виражає також припущення: *He must be 80 years old* (Йому напевно 80 років). Замінник *had to* (*I had to go there* – мені довелося (повинен був) піти туди. *Did I have to go there? I did not have to go*). Майбутній час: *shall/will + have to*: (мені доведеться) піти туди.

Модальне дієслово *should* позначає моральний обов'язок, необхідність, наказ, рекомендацію, пораду та інші почуття. *You should help him* – тобі слід допомогти йому.

Тема 72. Позитивна рецензія до кінофільму

Вживання необхідної термінології в позитивних рецензіях: *favourite, film, its director, his productions, popular, well-known, an experienced film-maker, film-goers, screen-adaptation, play by..., as for...as, expressive*.

Тема 13. Театральна термінологія. *Future Continuous Tense*

Театральна термінологія: *popular actor and actress, wide stage, piano, violin, cello, drum, trumpet, flute, box-office, to get the tickets, cloak-room, seats, row, interval, impression* та ін.

Тема 74. Негативна рецензія до кінофільму

Вживання термінології в негативних рецензіях: *thriller, social problem, wide-screen colour film, special effects are primitive and elementary, horror-scenes are vulgar and shocking, typical commercial film, banal, trivial* та ін.

Тема 15. Навчальний заклад. Умови навчання. Розклад занять

Естрадно-цирковий коледж, вступні іспити, циркове та естрадне відділення (*circus and variety departments*), спеціальні предмети, що вивчаються *Guggling, balancing, acrobatics, dancing, singing, choreography, technique of speech, history of the theatre, mastery of actor, fine art, mime, musical grammar* та ін.).

III курс, V семестр

Тема 76. Бесіда про літо та канікули

Бесіда про літо та канікули: *at the seaside, at the camp, in my native town, at my grandmother's, at my aunt's, abroad, in the sanatorium, in the mountains, in our summer house*.

Тема 77. Заняття, професії, фахова діяльність

Professions; to train: our college trains specialists for circus and variety, by trade, by profession, to be a celebrated singer, dancer, actor, acrobat, juggler; what are you? He works as....

Тема 78. Префікси *pre-, post-*. Суфікси *-tion/-sion, -ment*

Префікс *pre-* – має значення “до, раніше, перед”. Він має протилежне значення від префікса *post-* – після: *War* – війна – *prewar* – до війни; *postwar* – після війни. Суфікси *-tion/-sion, -ment* утворюють іменники, які позначають відволікаюче поняття: *To organize* – organization; *to compress* – compression; *to govern* – government

Тема 79. Прийменники місця і часу. Вірш

Прийменники часу: *I shall come back at 4 o'clock. He finished his work by 5 o'clock. I shall stay here for a week. You must come to college in time. He will come back in a week. We don't study on the first of January (or on Sunday)*. Прийменники місця: *He stopped at my house. The tram stops before my house. I was standing by the window. Take the bag from the table. I was in the Crimea last year*. Інші. Вірш за вибором викладача.

Тема 80. Конверсія: *lift – to lift, water – to water*

Конверсія – утворення з іменників та прислівників нових слів (головним чином дієслів) без зміни їх напису: *light – to light, air – to air, empty – to empty, water – to water, lift – to lift*.

Тема 81. Словоскладання: *bedroom, bathroom*

Словоскладання – об'єднання двох слів в одне. Нове слово пишеться разом або через дефіс (*ice + breaker = ice-breaker*), *bedroom, bathroom*.

Тема 82. Сім'я, про себе. Родинні зв'язки

My name, surname; my age; occupation. My parents (father, mother, grandfather, grandmother), sister, brother, adress, telephone number та ін.

Тема 83. Кількісні та порядкові числівники

Числівник (the numeral) – частина мови, що виражає кількість або порядок предметів. Числівники поділяються на кількісні та порядкові. Кількісні (the cardinal numerals) означають кількість предметів, відповідають на питання How many? (скільки?). Порядкові числівники (the ordinal numerals) означають порядок при лічбі і відповідають на питання Which? (котрий?).

Тема 84. Прийменники напрямку. Питальні займенники

Прийменники напрямку: to, from, into, across та ін. Питальні займенники: who? (хто?), what? (що? який?), whose? (чий? чия? чие? чий?), whom? (кого? кому?), which? (котрий? котра? котре? котрі?).

Тема 85. Відмінювання дієслів “to be” та “to have”

Відмінювання дієслів to be: I am, he (she, it) is, you are, we are, they are. Відмінювання дієслова to have: I have, he has, she has, it has, you have, we have, they have.

Тема 86. Еквіваленти модальних дієслів

Еквіваленти модальних дієслів: can (could) = to be able – в минулому, теперішньому і майбутньому часі; May (might) = to be allowed в минулому, теперішньому, майбутньому часі; must – to have to / to be to – в минулому, теперішньому, майбутньому часі.

Тема 87. Зворотні та підсилювальні займенники

Зворотно-підсилювальні займенники:

Myself – себе, сам	themselves – себе, самі
Ourselves – себе, самі	himself – себе, сам
Yourself- себе, сам	herself – себе, сама
Yourselves – себе, самі	itself – себе, сам, сама, само

Тема 88. Нова лексика. Вказівні займенники

Вказівні займенники мають однину і множину:

Однина	Множина
This – цей, ця, це.	these [ði:z] ці
That – той, та, те	those [ðəuz] ті
The same – той (та, те) же самий	the same – ті ж самі
Such – такий	such – такі.

Тема 89. Циркова програма

Циркова програма: acrobats on the stilts; the taming exotic animals, the East fantasy, the performing bears, airy gymnast, original acrobats, Zaporizhian Cossacks (Vaulters), show-ballet, plastic ensemble. Kyiv Circus Orchestra – the Ukrainian Jazz Festival Laureate.

Тема 90. Present Continuous Tense. Теперішній тривалий час

Present Continuous Tense вживається для вираження тривалої дії, що відбувається в момент розмови: What are you doing now? Про тривалість дії в теперішньому часі свідчить наявність таких слів як: now, at the moment або контекст. The Present Continuous Tense утворюється за допомогою дієслова to be в Present Indefinite (am, is, are) та дієприкметника теперішнього часу (the Present Participle) смислового дієслова (із закінченням -ing): We are writing now.

Тема 91. Past Continuous Tense. Минулий тривалий час

Past Continuous Tense виражає дію у процесі її виконання. Українською мовою перекладаються минулим часом дієслова недоконаного виду. The Past Continuous Tense виражає дію, що відбулася в певний момент часу у минулому; утворюється за допомогою дієслова to be в Past Indefinite Tense (was, were) і дієприкметника теперішнього часу (the Present Participle) смислового дієслова (дієслова із закінченням -ing). We were writing.

III курс, VI семестр

Тема 92. Future Continuous Tense. Майбутній тривалий час

Future Continuous Tense виражає дію, що відбувається у певний момент часу в майбутньому. Цей момент може позначатися точним показанням часу чи відрізка часу: at two o'clock, at the time, at noon, all the evening, from eight, to nine, іншою майбутньої дією, вираженою дієсловом у Present Indefinite в підрядному реченні умови або часу: They will be playing chess from eleven to twelve. Утворюється за допомогою дієслова to be в Future Indefinite Tense (shall/will be) та дієприкметника теперішнього часу (the Present Participle) смислового дієслова із закінченням -ing).

Тема 93. Всесвітній фестиваль цирку

Нова лексика стосовно до фестивалів циркового мистецтва: the traditional opening to continental circuses, smartly uniformed ringboys, skipping, headstand on a soft ball, leaps over a bar, forward somersault, backward somersault through a hoop, etc.

Тема 94. Нова лексика. Видатні учасники циркового фестивалю

Видатні учасники всесвітнього фестивалю циркового мистецтва: German wire walker Lothara, Jose Luis Munos, the Boitchanovy Troupe from Bulgaria, the flying Cavarettas та ін.

Тема 95. Present Perfect Tense. Теперішній перфектний час

Present Perfect Tense використовується у випадках, коли дієслово не може вживатися в Present Continuous Tense (to love, to hate, to want, to know, to understand та ін.) і виражає дію, яка відбулася або відбувається у певний період часу, що триває (today, this week (month, year) та ін.) і для мовця важливий результат цієї дії: I have received a letter. Here it is. Утворюється за допомогою дієслова to have в Present Indefinite (have, has) і дієприкметника минулого часу (the Past Participle) смислового дієслова.

Тема 96. Stratford-on-Avon – місце народження англійського драматурга У. Шекспіра

Описання міста Стретфорд, де народився великий англійський драматург Уільям Шекспір, його будинок, школа, краєвиди, переїзд до Лондона, праця актором в театрі "The Globe".

Тема 97. Past Perfect Tense. Минулий перфектний час

Past Perfect Tense виражає дію, яка відбулася до певного моменту у минулому. Цей момент може позначатися точним показанням часу: by 5 o'clock, by the end of the year та ін.; іншою дією у минулому: They had read a letter before we came. Утворюється за допомогою дієслова to have у Past Indefinite (had) і дієприкметника минулого часу (the Past Participle) смислового дієслова: I had bought it.

Тема 98. Великобританія. Географічне положення

Розташування Великобританії на островах на захід від Європейського континенту. Моря, океани, головні річки, загальна площа 244.000 кв. км, населення 56 млн.

Тема 99. Future Perfect Tense. Майбутній перфектний час

Future Perfect Tense виражає дію, яка відбудеться до певного моменту у майбутньому. Цей момент може позначатися точним показанням часу: by one o'clock, by the end of the week, іншою дією у майбутньому: They will have translated the article before we come. Утворюється за допомогою дієслова to have у Future Indefinite (shall have, will have) і дієприкметника минулого часу (the Past Participle) смислового дієслова.

Тема 100. Великобританія. Кліматичні умови

Кліматична залежність Великобританії від Атлантичного океану, клімат помірний, м'який, вологий, дуже змінний.

Тема 101. Пасивний стан. Present Indefinite Passive

Present Indefinite Passive – коли підмет є особою чи предметом, що підлягає дії з іншої особи чи предмета, дієслово вживається у формі пасивного стану. Утворюється за допомогою дієслова to be в Present

Indefinite Tense і дієприкметника минулого часу (Past Participle) смислового дієслова: I am asked, he (she, it) is asked, you (we, they) are asked.

Тема 102. Політичний устрій Великобританії

Королева формально при владі у Великобританії. Влада королеви (короля) обмежується парламентом. Парламент має дві палати: the House of Commons і the House of Lords. Прем'єр-міністр – голова уряду. Великобританія – парламентська монархія.

Тема 103. Пасивний стан у минулому неозначеному часі. Past Indefinite Passive

Past Indefinite Passive утворюється за допомогою дієслова to be в Past Indefinite Tense (was, were) і дієприкметника минулого часу (Past Participle) смислового дієслова: I (he, she, it) was asked, he (she, it, you, they) were asked.

Тема 104. Адміністративний поділ Великобританії

Адміністративно Великобританія поділяється на 55 графств. Концентрація населення на території Лондона. Більш ніж 80 % населення живуть у великих та маленьких містах.

Тема 105. Пасивний стан у майбутньому неозначеному часі. Future Indefinite Passive

Future Indefinite Passive утворюється за допомогою дієслова to be в Future Indefinite Tense і дієприкметника минулого часу (Past Participle) смислового дієслова: I (we) shall be asked, he, (she, it, you, they) will be asked.

Тема 106. Із історії Великобританії

Англія, Уельс, Шотландія та Ірландія були відокремленими королівствами. Поява об'єднаного королівства в XVII ст.

Тема 107. Великобританія – високорозвинена капіталістична країна

Великобританія – високорозвинена капіталістична країна: машинобудування, електротехніка, текстильна, кораблебудування, металур-

гія, хімічна, аерокосмічна, рибна промисловість та ін. Великобританія займає третє місце в Європі в хімічній промисловості, в аерокосмічній – третє місце в світі, у торгівлі – п'яте.

Тема 108. Лондон – столиця Великобританії

Лондону 2000 років, населення біля 9 млн. Лондон – колыска англійських традицій та культури.

Тема 109. Театри Лондона

Видатні діячі культури і мистецтва Великобританії
Англійські композитори Данстембл, Доуленд, Гендель, Едвард Елгар, Фредерік Делюс, Уільям, Бенджамін Бріттен. Poet's Corner: Charles Dickens, Kipling, Shakespeare, Byron, Scott.

Тема 110. Історичні пам'ятки Лондона

Історичні пам'ятки Лондона: St. Paul's Cathedral, West End, City, Big Ben, Whitehall, Trafalgar Square with Nelson's column, etc.

Тема 111. Культура і мистецтво Великобританії

Заснування першого англійського музичного театру Перселом; в XVII ст. Гендель повернув національну оперу на англійську сцену. Всесвітньо відомі групи "The Beatles", "The Rolling Stones", "The Pink Floyd", "The Police" та ін. Художники: Хогарт, Гейнсборо, Констебл, Тернер, Уільям Блейк та ін.

Тема 112. Традиції Великобританії

Традиції Великобританії: лівосторонній вуличний рух, камін у кожній оселі, день починається та закінчується чашкою чаю, спорт – улюблене заняття, театри зачинені у неділю, Лорд-канцлер сидить на кірслі, під яким знаходиться мішок з вовною, та ін.

IV курс, VII семестр

Тема 113. Бесіда про літні подорожі

Проведення літніх канікул на морі, в горах, у санаторії, в рідному місті та ін. Використання правильних прийменників в обставинах місця.

Тема 114. Мистецтво – моя мрія

Мистецтво – моя мрія: значення музики, літератури, оригінальний стиль виступів, творча атмосфера, репетиції.

Тема 115. Future in the Past. Майбутнє в минулому

Поняття майбутнього в минулому (Future in the Past). Використання його в Sequence of Tenses (узгодження часів). Утворення Future in the Past: додаткове дієслово should (would) + Infinitive (без частки to).

Тема 116. Sequence of Tenses. Узгодження часів

Використання правила узгодження: тоді, коли присудок головного речення виражений в одному з минулих часів, то присудок додаткового речення повинен стояти в одному з минулих часів (вказаних у таблиці).

Тема 117. Пряма та непряма мова

Дотримання правила Sequence of Tenses при зміні прямої мови на непряму. Вивчення таблиці зміни дієслів, займенників, прислівників в додатковому реченні (в непрякій мові).

Тема 118. Непрямий наказ або прохання

Конструкція непрямого наказу або прохання подібна конструкції в українській мові: “Come in”, I said to him. – I asked him to come in. У заперечній формі перед інфінітивом: ставиться частка not: “Don’t go out”, I said to her. I asked her not to go out.

Тема 119. Діалоги: ви в новому місті, як і що запитати в аптеці

Діалоги в аптеці: таблетки, пігулки від головної болі, болі в спині, вусі, в горлі, шлунку; як купити зубну пасту, мило, лезо для гоління та ін.

Тема 120. Непряме питання

Порядок слів у непрямому питанні – прямий, як і в розповідних реченнях. Введення загального питання сполучниками if або whether.

Спеціальне питання вводиться питальним словом, яке стає сполучником: He asked me if (whether) girls worried about their appearance more than boys.

Тема 121. Проведення ділової гри: прес-конференція з відомим випускником КДКЕЦМ

Ділова гра: проведення прес-конференції з відомим випускником КДКЕЦМ. Кожний студент представляє кореспондента різних видів преси, представляється і задає питання на різні теми творчого та життєвого шляху (наприклад, Н. Корольовій). Друга студентка грає роль Н. Корольової і відповідає на питання.

Тема 122. Альтернативне та розділове питання

Alternative questions – вибір одного з двох осіб, предметів та ін.: did you go to the theatre or to the cinema?

Disjunctive question складається з двох частин: перша частина – це стверджувальне або негативне речення з прямим порядком слів, друга частина – коротке загальне питання зі зворотним порядком слів.

Тема 123. Складносурядні речення. The Compound Sentences

The Compound Sentence – складається з двох або більше простих речень, які з’єднуються сполучниками: and, as well as, but, or, а також без сполучників.

Тема 124. Тренувальні вправи на тему: відправлення листівок

Як написати листівку для: Christmas, New Year’s Day, Boxing Day, Easter, Father’s Day, Mother’s Day, illness, graduation, promotion, birthday, wedding, Valentine’s Day, etc.

Тема 125. Складання кросвордів з лексику про мистецтво

Складання різноманітних кросвордів з лексику про мистецтво: art, acrobat, singer, circus, variety, performance, act, music, juggling, versatility, artistry (майстерність) та ін.

Тема 126. Складнопідрядні речення. The Complex Sentences

Складнопідрядні речення (The Complex Sentences) мають головне та додаткове речення (або декілька додаткових речень), які з’єднуються сполучниками, без сполучників, сполучниковими словами і т. д. I am sure that he is not at home now. I am glad you have come.

Тема 127. Діалоги: сни та сновидіння

Діалоги: скільки годин ти спиш, як спиш, де спиш, чи бачиш сновидіння, які та ін.

Тема 128. Нова лексика. Підготовка до співбесіди при влаштуванні на роботу

Текст "Getting a job" – "Отримання роботи". Як себе поводити, коли ідеш на нову роботу, як писати заяву, що запитувати, як відповідати.

IV курс, VIII семестр

Тема 129. Діалоги: "Buying a present". Купівля подарунків

Як купувати подарунки, як запитати в крамниці ціну, необхідну річ, види подарунків.

Тема 130. Робота над текстом "Etiquette". Найважливіші принципи етикету

Найважливіші принципи етикету: Treat others as you want to be treated. Beauty is as beauty does. A thing of beauty is a joy forever.

Тема 131. Суб'єктна інфінітивна конструкція. The subjective infinitive construction

The subjective infinitive construction: іменник у загальному відмінку або займенник + інфінітив з часткою to: Peter is considered to be the best student of our group.

Тема 132. Role-play. Гарні навички, ввічливість. Politeness

Politeness. Good manners: not spitting in public, not walking round in crowds forcing people off the pavement, not dropping your empty crisp and sweet packets in the street, etc.

Тема 133. Робота над текстом "The circus is coming" – цирк приїздить

The circus is coming. Що необхідно робити в пересувних цирках: erect big top, set up ticket office, park wagons, put up stands, erect cages, put up

safety net, set up tight rope, put up trapezes, connect amplifiers, connect microphones, etc.

Тема 134. Складання діалогів до теми "The circus is coming"

Діалоги: що треба зробити перед приїздом цирку: arrange telephone lines, consult police about parking, connect water supply, place ads, order food supplies for animals, arrange for fire protection.

Тема 135. Об'єктна інфінітивна конструкція. The objective infinitive construction.

The objective infinitive construction: іменник у загальному відмінку (або займенник в об'єктному відмінку) + infinitive (Complex Object). I want him to be told about it. I watched them play.

Тема 136. Моя улюблена музика. My favorite music

Музика – універсальна мова, яка збагачує наші почуття та наповнює поезією простір. Музика створює атмосферу любові, ніжності, світла та чарівності.

Тема 137. Підготовка реферату "Мій номер". Використання професійної лексики

Опис свого номеру: музика, костюм, виразність образів.

Тема 138. Ділове мовлення. Making a complaint. Робота над скаргою

Ви приїхали за кордон. Як правильно написати скаргу (у разі потреби).

Тема 139. Герундій. The Gerund

The Gerund: форма дієслова із закінченням -ing, що має властивості дієслова й іменника. В українській мові подібна форма відсутня.

He is fond of skating. Reading is my favorite occupation.

Тема 140. Робота над лексикою: українська національна кухня. The food we like to eat. Borshch

Українська національна кухня. Як приготувати борщ: meat or poultry, beetroot, sweet pepper, cabbage, potatoes, tomatoes, brown onions, parsley, salt and pepper to taste.

Тема 141. Role-play. Apologies. Як просити пробачення в різних ситуаціях.

Діалоги: ти був у гостях, зробив пляму на килимі, як просити пробачення; ти спізнився; не побачив, що стоїть черга; не побачив позначку, що не можна ходити по траві, та ін. – як поводити себе в різних ситуаціях.

Тема 142. Діалоги про телебачення: аргументи “за” і “проти”

Аргументи на користь телебачення: ми бачимо різні країни, людей, їх звичаї, проблеми, заняття, багато наукових досягнень, важливі економічні, соціальні та політичні новини, більше пізнати про мистецтво. Аргументи проти телебачення: учні роблять погано домашнє завдання тому, що проводять багато часу перед екраном TV, не дихають свіжим повітрям, не вміють спілкуватися, не мають хобі, не читають книжок та ін.

Тема 143. Робота над текстом “The Guinness Book of Records”

Як, де і коли народилася ідея випуску “The Guinness Book of Records”. Найдивовижні справи, про які повідомляє книга.

Тема 144. Об’яви, покажчики побутового характеру

Знайомство з об’явами за кордоном на вулиці, в автобусі, в метро, в потязі, в аеропорту, покажчики часу: arrival, special announcement, train from, plat, time due, late.

Тема 145. Повторення вивченого матеріалу

Повторення найбільш важливих тем: про мистецтво, про ввічливість, влаштування на роботу, цирк, музика.

Тема 146. Підсилююча конструкція it is...who (that)

Підсилююча конструкція it is... who (that) вживається для виділення того чи іншого речення: It was Marie Curie who discovered radium in 1898. It was radium that M. Curie discovered in 1898.

Тема 147. Опис людей. Describing people

Describing people: age, build, height, hair colour, hairstyle, face, eyes, complexion, distinguishing features, personality.

**Контрольна робота
за II семестр II курсу
(для тих, хто не вивчав англійську мову в середній школі)**

Варіант I

Завдання № 1 Поставте в питальній та заперечній формі наступні речення:

1. She is watching TV with her mother now.
2. Victory day, celebrated on the 9th of May, is a very great holiday.
3. We are sitting near the wall now.
4. We asked the teacher many questions.
5. They are helping to do this work now.
6. My house is in the central part of the town.
7. The weather was fine when he went out to see the town.

Варіант II

Завдання № 1 Поставте в питальній та заперечній формі наступні речення:

1. He is sitting at the desk in front of the window.
2. They are working in the garden now.
3. The streets were full of people.
4. The man stopped us and told us not to cross a street.
5. We asked the travellers many questions.
6. She is standing near sideboard now.
7. Lena watches TV with her father.

МОВНИЙ МАТЕРІАЛ

Лексика 1500–1600 найбільш вживаних лексичних одиниць, з них близько 1300–1400 для продуктивного засвоєння. Відбір лексики зумовлено тематикою розділу “мовлення”.

Словотворення:

Префікси ge-, un-, dis-, mis-, pre-, post-;

Суфікси іменників -er/-or, -ment, -tion, -sion, -ist;

Суфікси прикметників -ful, -less, -able, -ive, -y, -al, -ic;

Числівників -teen, -ty, -th;

Дієслів -en, -ize/ise;

Прислівників -ly;

Конверсія -lift – to lift, water – to water;

Дієслова з постфіксами to look for, to look after, to go on, to go in for, to get up, to do at;

Фразові дієслова to take part, to take care, to fall ill.

Граматика. Для продуктивного засвоєння: означений і неозначений артикль. Іменники. Множина, присвійний відмінок іменників. Числівники – кількісні і порядкові.

Займенники – особові, вказівні, присвійні, абсолютна форма присвійних займенників, зворотні, кількісні – many, much, little, few, a little, a few. Займенники some, any, no та їх похідні. Прикметники ступені порівняння. Обороти there is/there are.

Дієслово. Чотири форми дієслова. Present, Past, Future Indefinite Active & Passive.

Present Indefinite & Present Continuous у значенні майбутнього. Складнопідрядні речення часу і умови if, when, as soon as. / If the weather is fine, we shall go there/. Present Continuous Active. Present Perfect Active. Past Perfect Active.

Модальні дієслова can, may, must, should. Наказовий спосіб. Узгодження часів. Граматичний матеріал для рецептивного засвоєння. Future & Past Continuous Active & Passive. Future Perfect Active & Passive. Present & Past Perfect Active.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ ТА РЕФЕРАТІВ

1. My Favourite Book. Моя улюблена книга.
2. My Last Visit to the Museum. Мое останнє відвідування музею.
3. My Favourite Ukrainian Writer. Мій улюблений український письменник.
4. My Favourite English Writer. Мій улюблений англійський письменник.
5. National Flag of Ukraine. Національний прапор України.
6. National Flags of Great Britain and the USA. Національні прапори Великобританії і США.
7. My Favourite American Writer. Мій улюблений американський письменник.
8. The Problem of Environmental Protection. Проблема охорони природного довкілля.
9. Why do we study English? Чому ми вивчаємо англійську мову?
10. At the Library. У бібліотеці.
11. The Olympic Games. Олімпійські ігри.
12. Medicine and Health (At the Doctor). Медицина та здоров'я (У лікаря).
13. Travelling by Air. Подорож літаком.
14. A Sea Voyage. Морська подорож.
15. Travelling by Train. Подорож потягом.
16. The Names of Youth Organisations in Great Britain. Молодіжні організації Великобританії.
17. The Biggest Cities of Ukraine. Великі міста України.
18. My Circus Act/My Variety Number. Мій цирковий номер / Мій естрадний номер.

Специфіка мистецьких навчальних закладів, а саме – широке використання індивідуальних графіків навчання – вимагає активного впровадження в навчальний процес такої форми контролю якості знань студентів, як написання ними рефератів.

За визначеним переліком викладач обирає для студента теми рефератів і терміни їх виконання та подання на перевірку. Кількість тем рефератів для тих студентів, котрі перебувають на індивідуальному графіку навчання, встановлюється викладачем залежно від різних умов прохо-

дження ними цього графіку, але не менше 2-х рефератів у кожному семестрі. Інші студенти пишуть в семестр як мінімум 1 реферат.

Реферат складається з титульної сторінки, змісту, вступу, окремих вузлових питань (кількість і назва визначається змістом теми), висновків і списку використаної літератури та інших матеріалів. Об'єм реферату становить 3–6 написаних від руки сторінок учнівського зошита чи 2–4 сторінок друкованого машинописного тексту. Реферат (якщо він не друкований) повинен бути написаний чітким та розбірливим почерком. Сторінки написаних власноручно і друкованих рефератів мають бути пронумеровані, витримано інтервал між рядками та розміри полів для зауважень викладача, правильно зроблені посилання на використану під час написання літературу. На титульній сторінці дається назва навчального закладу і тема реферату, прізвище та ініціали студента, курс і група. В кінці реферату, після списку використаної літератури, студент ставить особистий підпис.

Рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів

Щоб досягти успіху у вивченні іноземної мови, потрібна постійна копітка праця. Слід тренувати свою пам'ять на засвоєння нових слів. Мовою бажано займатися щоденно не менше 20–30 хвилин. Перерви в заняттях ведуть до забування пройденого. Слід звертатися до граматичного довідника, якщо не зрозуміли той чи інший матеріал.

Особливу увагу слід приділяти правилам, вправам на вживання тих розділів граматики, лексики, які відсутні в рідній мові (артиклі, відмінні часові форми дієслова, неособливі форми дієслова тощо).

Доцільно завчати напам'ять окремі частини текстів, діалоги, вірші, пісні, приказки та прислів'я. Необхідно постійно слухати радіо, записи, телепрограми англійською мовою, час від часу записувати себе на магнітофон (читання тексту, переказ розмовних тем, слова та вирази рідною або англійською мовою з інтервалом, щоб устигнути зробити переклад).

Якщо трапляються нові слова та вирази, занотуйте їх на окремих невеличких картках. Доцільно на такі картки заносити 5–9 слів чи виразів (це число одиниць, які людина може легко запам'ятати). Звертатися до цих карток слід якомога частіше, доки не запам'ятаєте їх змісту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буренина Л. К., Консон С. Б. Учебник английского языка для средних специальных учебных заведений. – М.: Высшая школа, 1982.
2. Бутюгина С. А. Пособие по развитию навыков устной речи на английском языке с применением технических средств. – М.: Высшая школа, 1976.
3. В мире музыки. Книга для чтения на английском языке. – М.: Высшая школа, 1991.
4. В мире танца. Книга для чтения по английскому языку для студентов вузов искусств. – М.: Высшая школа, 1982.
5. Клементьева Т. Б. Повторяем времена английского глагола. – М.: Высшая школа, 1990.
6. Клементьева Т. Б. Счастливый английский. Книга 2 для учащихся 7–9 кл. общеобразовательной школы. Обнинск, Титул, 1998.
7. Клементьева Т. Б. Книга для чтения к учебному изданию “Счастливый английский.” – Обнинск: Титул, 1998.
8. Кузьмичева Т. Н. Сборник скетчей. Пособие по английскому языку для начинающих. – М.: Высшая школа, 1991.
9. Lars Melgren. Micharl Walker. New Horizons in English/ Addison – Wesley Publishing Company, 1980.
10. Либерман Н. И., Фролова-Багреева Н. А., Кедрова М. М. Английский язык для вузов искусств. – М.: Высшая школа, 1989.
11. Линдер Е. Р., Маслова Л. К., Циба Р. I. Чи знаєте ви? Книжка для читання англійською мовою у старших класах. – К.: Радянська школа, 1986.
12. Рогова Г. В., Рожкова Ф. С. Английский язык за два года. Учебник английского языка для учащихся 9–10 классов средней школы, не изучавших иностранный язык в восьмилетней школе. – М.: Просвещение, 1978.
13. Семейный альбом США. Maxwell Macmillan, –М.: Русский язык, 1991.
14. Скалкин В. Л. Английский язык для общения. Учебное пособие для неязыковых вузов. – М.: Высшая школа, 1986.
15. Формановская Н. И., Шевцова С. В. Речевой этикет. Русско-английские соответствия. Справочник. – М.: Высшая школа, 1990.
16. Химунина Т. Н., Коко Н. В., Уолш Н. А. В Великобритании принято так: (об английских обычаях). Учебное пособие для педагогических институтов и факультетов иностранных языков. – Л.: Просвещение, 1974.
17. Плахотник В. М., Мартинова Р. Ю. Англійська мова. 5–8 кл., – К., 1994–97.
18. Плахотник В. М., Мартинова Р. Ю., Захарова. Англійська мова. 9 кл., –К., 1994–97.

19. *Плахотник В. М., Мартинова Р. Ю., Александрова.* Англійська мова. 10 кл., –К., 1994–97.
20. *Плахотник В. М., Мартинова Р. Ю.* Англійська мова. 5–8 клас. – К., 1997–99.
21. *Плахотник В. М., Мартинова Р. Ю., Захарова С. Я.* Англійська мова. 9 клас. – К., 1994–99.
22. *Плахотник В. М., Мартинова Р. Ю., Александрова Л. Г.* Англійська мова. 10–11 клас. – К., 1997–99.
23. Англійська мова у спілкуванні. *Н. К. Скляренко, Н. І. Бичкова* 5–8 кл., –К., 1996–99.
24. *Скляренко Н. К., Бичкова Н.І.* і інші. Англійська мова у спілкуванні. 5–8 клас. – К., 1966–1999.
25. *Скульте В.* Англійська для дітей. – К.: А.С.К., 1998.